

Machovský zpravodaj 1/2024

Periodický tisk Městyse Machov

Toto číslo vyšlo 24. ledna 2024

Uvnitř dnešního vydání zpravodaje najdete:

1. Informace starosty
2. Informace úřadu městyse
3. Stomatologická pohotovost v únoru
4. Kulturní a sportovní akce
5. Tříkrálová sbírka 2024
6. Informace k hospodaření s odpady v obci
7. Vydařený obecní ples
8. MAS Stolové hory – komunitní sociální práce
9. Okénko z naší školičky
10. Masopustní průvod v Machovské Lhotě
11. Prodejní doba nákupního střediska v Machově čp. 13
12. Hasičský bál SDH Machovská Lhota
13. Hasičský ples SDH Nízká Srbská

Sponzorem tohoto vydání Machovského zpravodaje je:

Soukromý sponzor z Machova

1. Informace starosty

Vážení spoluobčané,

máme za sebou rok 2023, rok, který byl stejně jako ty předešlé poměrně složitý a náročný. Po problémech způsobených nemocí Covid-19 a dalších problémech způsobených válkou na Ukrajině jsme řešili zejména problémy s inflací a růstem cen hlavně v energetice. Každý se s aktuálními dopady těchto záležitostí vypořádával po svém – někdo lépe a někdo hůře. Bohužel se stále nedá očekávat, že by se situace zlepšovala nějakým převratným tempem a tak nezbývá než věřit, že se to přece jen v letošním roce alespoň v některých oblastech života zlomí a nastane obrat k lepšímu.

Kromě toho, že skončil kalendářní rok 2023, tak skončil i první rok aktuálního volebního období našeho zastupitelstva. Tento moment tedy vybízí k malému ohlédnutí a rekapitulaci toho, co se nám za uplynulý rok podařilo. Zde je tedy přehled těch nejdůležitějších investic či větších oprav v naší obci:

- výstavba fotovoltaických elektráren na střechách obecních budov (nákupní středisko + Obecní dům) byla dozajista největší investiční akcí minulého roku – pořizovací náklady činily cca 2,4 mil. Kč. Nyní probíhá dotační řízení, ze kterého vyplyne konečná výše dotace pro městyse Machov.
- rekonstrukce rozvodů elektřiny na sále Obecního domu nás přišla na 856 tis. Kč,
- oprava části hřbitovní zdi evangelického hřbitova stále 326 tis. Kč,
- rekonstrukce plynové kotelny v tělocvičně (cca 450 tis. Kč),
- opravy technologie čistírny odpadních vod (348 tis. Kč),
- opravy místních komunikací – nové asfaltové povrchy, chodníky (1,37 mil. Kč),
- nový rentgen pro zubní ordinaci (182 tis. Kč),
- demolice objektu váhy v Bělém, výměna zadních dveří prodejny potravin, nová výpočetní technika pro úřad městyse, opravy dešťové kanalizace a řada dalších drobnějších stavebních akcí.

Nyní však již byly zahájeny práce na sestavování rozpočtu městyse Machov na období roku 2024. Stojí před námi zásadní úkol eliminovat alespoň částečně růst cen elektřiny a zemního plynu, které se nám od letošního roku zvyšují téměř na trojnásobek – dosud jsme měli zafixované ceny již od roku 2021. Jen pro srovnání uvedu jeden příklad – v minulých letech nás stála elektřina na čistírně odpadních vod přibližně 300 tis. Kč, po nárůstu cen to bude téměř 1 mil. Kč. Ceny se však zvyšují nejen u energií, ale u řady dalších výdajových položek a tak bude velice složité sestavit hlavně výdajovou část rozpočtu městyse.

Jiné to je s příjmovou stránkou rozpočtu, která je závislá na výši celostátně sdílených daní. Teprve v průběhu rozpočtových prací budeme na základě informací z ministerstva financí zjišťovat alespoň hrubý odhad objemu finančních prostředků, se kterým budeme moci uvažovat pro letošní rok a v návaznosti na to rozhodnout, zda a jaký objem finančních prostředků bude možné vyčlenit na další investiční akce v obci. V plánu máme několik dalších investičních akcí, ale pro realizaci řady z nich bude rozhodující, zda na jejich financování získáme dotační prostředky z různých programů. Mezi těmi nejvýznamnějšími bych chtěl jmenovat následující:

- přístavba a přestavba hasičské zbrojnice v Nízke Srbské,
- oprava další části kamenné hřbitovní zdi evangelického hřbitova,
- fotovoltaické elektrárny na další objekty obce – hasičské zbrojnice apod.,
- vybavení sálu Obecního domu jevištní osvětlovací technikou,
- asfaltování a opravy dalších místních komunikací,
- výměna střešní krytiny na budově čp. 126 Machov (součást obecního domu),
- stavba nové garáže s klubovnou pro hasiče v Bělém,
- vybudování dětského hřiště v Nízke Srbské,
- vybudování technického dvora pro údržbu obce a řada dalších menších projektů.

Kromě investičních akcí bude dalšími pracemi a jednáními pokračovat schvalování změny č. 3 Územního plánu městyse, která by měla být dokončena v průběhu roku 2024. Po schválení změny č. 2 územního plánu v minulém roce bude rovněž v této oblasti finanční situace městyse limitujícím faktorem pro případné výkupy pozemků či pro spolufinancování budování inženýrských sítí pro nově schválené stavební parcely v lokalitě na Kopci. Jak jsem již uvedl, předpokládat nyní rozsah investic městyse je velice předčasné a teprve na přelomu února a března budou z návrhu rozpočtu jasnější naše finanční možnosti pro letošní rok.

Pár slovy se ještě zmíním o kulturních akcích v obci:

- plesová sezona byla zahájena tradičně obecním plesem, kterého se letos zúčastnilo pouze 121 platících účastníků, což je proti loňsku o 40 návštěvníků méně. Účast zachraňovali zejména „přespolní“, což je na jednu stranu jistě dobře, že do Machova přijedou za kvalitním plesem. Na druhou stranu se do našich myslí vkrádá myšlenka, zda tolik úsilí a zařizování stojí za to, když Machováci o kulturu v obci ztrácejí zájem. Dle ohlasu u účastníků nás přesto těší, že se ples vydařil, měl vysokou úroveň hudební, taneční i společenskou a většina z nich při odchodu konstatovala, že příští rok opět přijedou.
- na duben se začalo dojednávat tradiční jarní divadelní představení – tentokrát zřejmě přijede soubor ochotníků až z Helvíkovic s komedií „Ani za milion“, která měla veliký úspěch při loňské divadelní přehlídce v Meziměstí.
- plesy v obci pokračují následovně: v sobotu 10. února pořádá SDH Machovská Lhota svůj ples na sále restaurace U Lidmanů a plesová sezona bude zakončena plesem SDH Nízka Srbská v Obecním domě v Machově dne 24. února.
- dětský karneval, který pořádá SDH Machovská Lhota ve spolupráci se ZŠ a MŠ Machov a s podporou městyse Machov, se koná 9. března na sále OD Machov.
- na sobotu 13. dubna se podařilo do Obecního domu v Machově dojednat trojkonzert výborných kapel, na němž v průběhu večera vystoupí legendární kapely Precedens, Flamengo Reunion Session a skupina Trilobeat.

Závěrem ještě zmiňuji znovuotevření nákupního střediska v Machově, kdy se podařilo společnými silami nového provozovatele a městyse Machov k datu 15. ledna otevřít prodejnu potravin i průmyslového zboží. Otevření předcházely také stavební úpravy, přinichž místní řemeslník pan Josef Kratochvíl ve spolupráci se zaměstnanci údržby městyse ve velice krátkém čase dokázal zhotovit průchod mezi oběma prodejny. Myslím si, že se vše podařilo včetně nového zařízení prodejny a naskladnění čerstvého zboží a doufám, že machovští občané tuto změnu provozovatele ocení a svými nákupy podpoří fungování prodejen v Machově.

2. Informace úřadu městyse

Z evidence obyvatel

Dle evidence úřadu městyse k 31. 12. 2023 bylo v Machově hlášeno k trvalému pobytu celkem 1.061 obyvatel. Za uplynulý měsíc došlo v evidenci osob k těmto změnám: narodil se 1 občanek, zemřel 1 občan a odhlásili se z evidence 2 občané.

Společenská kronika

V měsíci lednu 2024 slaví významné životní jubileum naši spoluobčané:

- paní **Libuše Šrůtková** z Nízky Srbské slaví **90 let**,
- paní **Mária Hofmanová** z Machova slaví **80 let**,
- pan **Josef Dostál** z Machova slaví **80 let**.

Jménem městyse přejeme všem jubilantům ještě mnoho let naplněných štěstím, spokojeností a hlavně zdravím.

3. Stomatologická pohotovost v únoru

Rozpis lékařů na stomatologickou službu o víkendech v měsíci lednu a únoru 2023 – vždy v době od 8,00. do 12,00 hod.

27. – 28. 1.	MUDr. Růžička ml., Masarykova 30, poliklinika Broumov	603 479 132
3. - 4. 2.	MDDr. Kyselý, Rokolská 123, Nový Hrádek	495 496 030
10. - 11. 2.	MUDr. Neoral, 17. listopadu 388, Police n. Met.	491 541 654, 602 333 427
17. - 18. 2.	MDDr. Škodová Trísková, Krásnohorské 672, Náchod	737 449 355
24. - 25. 2.	MDDr. Peterková Malychina, manž. Burdychových 325, Č. Kostelec	739 963 202

4. Kulturní a sportovní akce

- Únor:** 3.2. – Geovýlet do Trpasličí rokle (V.Petrovice) od 9 hod. – info na tel. 731 190 228
3.2. – Ples města Teplice n. Met. – penzion Metuje od 20 hod.
3.2. – Charitativní farní ples – Pellyho domy Police n. Met. od 20 hod.
3.2. – Obecní bál – Kulturní dům Suchý Důl od 20 hod.
10.2. – Ples SDH Machovská Lhota - sál rest. U Lidmanů v Machovské Lhotě, 20 hod.
16.2. – Koncert Luboše Pospíšila – klub Eden Broumov od 20 hod.
17.2. – Jak se Kudla přepočítal – divadlo Broumov (divadlo Pohádka) od 15 hod.
23.2. – Na koho to slovo padne – divadlo Police n. M. od 19 hod. – Klicper. Divadlo HK
24.2. – **Ples SDH Nížká Srbská** – sál Obecního domu Machov od 20 hod

5. Tříkrálová sbírka

I letos proběhla v naší obci Tříkrálová sbírka. Celkem se utvořilo 6 skupinek. První skupinku tvořili František Macháček, Filip Koláčný a Theodor Petrov. Doprovodil je p. Jaromír Skála. Další skupinku ve složení Markéta Scholzová, Berenika Scholzová a Hanka Trojtllová doprovodila paní Jana Jirmanová. Dále jste mohli potkat skupinku pod vedením paní Jitky Hronkové. Tři králové – Magdalenska Holubová, Lucinka Šumpíková a Andrejka Dostálová. Čtvrtá skupinka byla bez doprovodu – Diana Mikešová, Veronika Dostálová a Andrea Žitková. Pátou skupinku ve složení Anička Vlachová, Alžbětka Notková a Verunka Nawrat doprovodila paní Hana Scholzová. Šestou skupinku vedl pan Vladimír Scholz. Tři králové – Barborka Scholzová, Ondřej Scholz a Magdalenska Kubečková.

Koledníkům patří velký dík za pěkné zpívání a vystupování. Všem dárcům děkujeme za finanční příspěvek. **Za městys Machov činila celková částka 45.331,- Kč.**

Přejeme Vám v letošním roce pevné zdraví, hodně radosti a spokojenosti.

Hana Jirmanová

6. Informace k hospodaření s odpady v obci

Systém sběru, třídění a odstraňování odpadů na území městyse Machov je v posledních letech vcelku stabilizovaný. Likvidaci komunálního odpadu, produkovaného na území městyse je zajištěna prostřednictvím firmy Marius Pedersen, a.s. (zbytkový komunální odpad, objemný odpad, plasty, sklo, papír, jedlé oleje a tuky), část likvidujeme odvozem na skládku vlastními prostředky (komunální odpad z odloučených míst, ze hřbitovů, z lapáku písku na ČOV, bioodpad).

V obci je zřízeno celkem 10 sběrných míst na tříděný odpad, kde je možné ukládat směsné plasty a nápojové kartony, barevné i bílé sklo a papír a kartony, jedlé tuky a oleje. Celkem je instalováno 45 kontejnerů na tříděný odpad. Kapacita je vcelku dostatečná, pokud nevázne odvoz ze strany firmy Marius Pedersen, a.s. (výpadky byly v zimním období u hůře přístupných lokalit) a systém není zneužíván podnikateli k likvidaci odpadu z výroby. Pro sběr jedlých tuků a olejů jsou na dvou sběrných místech (pod Hubkovými a za nákupním střediskem) umístěny červené popelnice (lze vhodit pouze v uzavřených kanystrech nebo plastových lahvích). Druhou možností, jak se zbavit přepálených jedlých olejů, je umístění řádně uzavřené plastové láhve na víko vlastní popelnice s komunálním odpadem.

Kromě toho městys Machov zajišťuje prostřednictvím firem Asekol, Elektrowin, Ekolamp a Rema sběr nepotřebného elektroodpadu a pro Diakonii Broumov sběr starého ošacení (sběrné místo je zřízeno ve skladu nákupního střediska, kontejner na drobný elektroodpad je umístěn také v Bělem).

Biologicky rozložitelný odpad z domácností a zahrad je sbírán celoročně - je možné ho odkládat na dvou sběrných místech (u kravína v Machovské Lhotě a u kravína v Nížké Srbské), větve ze zahrad na sběrném místě u ČOV. V období od března do konce listopadu jsou na 5 místech v obci rozmístěny velkoobjemové kontejnery pro sběr bioodpadu.

Povinností obce je zajišťovat také sběr kovového odpadu. Velkoobjemový kontejner je trvale umístěn u fotbalového hřiště (sběrné místo za garážemi u Lokvencových je zrušeno).

Městys Machov nezajišťuje likvidaci stavebního odpadu. Jeho odvoz na řízenou skládku si musí každý občan zajistit sám.

Systém nakládání s komunálními odpady je prozatím stanoven obecně závaznou vyhláškou městyse č. 1/2021. Doporučujeme všem občanům se s ní seznámit, je zveřejněna na webových stránkách městyse.

Svoz komunálního odpadu je prováděn pravidelně 1 x za 14 dní - svozovým dnem pro rok 2024 je čtvrtek vždy v lichém týdnu, svoz plastů každý týden ve středu, svoz papíru každý týden v úterý a svoz skla nepravidelně dle naplněnosti kontejnerů. Likvidace nebezpečných odpadů a objemných odpadů je prováděna 2 x ročně mobilními svozy. Ostatní odpady jsou odváženy vždy dle naplněnosti nádob.

K úhradě provozu odpadového systému městyse je zaveden poplatkový systém (poplatek platí každá osoba hlášená k trvalému pobytu v Machově a majitel rekreačního objektu na území městyse). Výše poplatku byla stanovena obecně závaznou vyhláškou č. 1/2022 pro rok 2023 a činil 750 Kč.

Výše poplatku pro rok 2024 je stanovena obecně závaznou vyhláškou č. 3/2023 a činí 850 Kč.

Do systému hospodaření s odpady byla také zapojena část podnikatelů (jak fyzických osob podnikajících, tak právnických osob se sídlem či provozovnou na území obce podnikající v zemědělství). Výše poplatku zde byla stanovena dohodou dle výše produkovaného odpadu. Podnikatelé tak měli stejnou možnost likvidace komunálního odpadu a tříděného odpadu z nevýrobní činnosti, jako občané. Celkem jich bylo v roce 2023 zapojeno 20.

Množství sebraných komunálních odpadů se v posledních 10 letech nijak výrazně nemění. Výjimku tvoří bioodpad, jehož „produkce“ významně narostla se zavedením systému jeho sběru.

Komunálního odpadu (včetně objemného) bylo v loňském roce sebráno celkem 221,3 tun, plastů 22,6 tun, skla 26,6 tun, papíru 24,7 tun - celkem 295,6 tun.

Komunálních a objemných odpadů, to znamená těch, které končí na skládkách, každý z nás vyprodukoval celkem 209 kg. Toto číslo pro nás bude v následujících letech klíčové, jelikož se od něj bude odvíjet výše skládkového poplatku pro obec a potažmo i odpadového poplatku pro občana.

Dále bylo na území obce sebráno zhruba 300 t bioodpadů, 10,6 t kovů a v rámci zpětného odběru bylo sebráno 5,3 tun vysloužilých elektrospotřebičů.

Náklady na zajištění odpadového systému v obci činily v loňském roce 1 368 649 Kč – z toho největší položku činí likvidace směsného komunálního odpadu včetně objemného – 904 280 Kč, sběr a likvidace tříděného odpadu nás přišel na 464 369 Kč. Náklady se každým rokem zvyšují, např. v roce 2010 to bylo „pouze“ 732 347 Kč.

Do výše uvedených nákladů nejsou zahrnuty výdaje na likvidaci bioodpadů, odpadů z ČOV, výsyp košů, obsluhu a úklid sběrných míst, likvidace vznikajících skládek, které z větší části městys zajišťuje vlastní technikou a pracovníky, a tyto náklady se mohou pohybovat ve výši cca 200 000 Kč.

Celkové příjmy obce v odpadovém hospodářství v roce 2023 činily 1 225 316 Kč, z toho na poplatcích od občanů a podnikatelů se vybralo celkem 849 648 Kč.

Část nákladů je kompenzována příjmy od společnosti EKO-KOM, která zastupuje výrobce obalů, kteří na jejich likvidaci přispívají a prostřednictvím EKO-KOMu jsou náklady na třídění odpadů (dle množství vytríděných odpadů) kompenzovány obcím. Celkem jsme na odměnách od EKO-KOMu v loňském roce získali 330 127 Kč. Další finanční prostředky poskytují firmy, které zabývají likvidací elektroodpadů – Elektrowin, Ekolamp a Rema – od nich obec získala v rámci motivačních programů 10 352 Kč.

Podle nového zákona o odpadech musí obce zajistit dodržení stanovených hodnot třídění, tzn. do roku 2025 zabezpečit, aby odděleně soustředěvané složky komunálního odpadu, určené k recyklaci (plasty, sklo, papír, kovy, bioodpad) tvořily alespoň 60% z celkového množství komunálního odpadu. Tento podíl se bude v následujících letech zvyšovat. V roce 2023 jsme dosáhli 27%. Nedodržení tohoto ustanovení může být sankcionováno.

Poplatek za uložení komunálního odpadu na skládku byl pro rok 2023 stanoven na 1 000 Kč za tunu a do roku 2030 se bude postupně zvyšovat až na 1850 Kč/t.

Pokud obec uloží na skládku pouze množství do stanoveného limitu pro daný rok (pro rok 2023 byl tento limit 180 kg komunálního odpadu na osobu a rok; pro rok 2024 – 170 Kg/osobu/rok a v roce 2030 to bude už jen 120 kg/osobu/rok), je jí poskytnuta sleva na poplatku za uložení na skládku.

Do roku 2025 bude poplatek do limitu činit 500 Kč/t a pak postupně až do roku 2030 se bude zvyšovat na 800 Kč/t. Poplatek za uložení komunálního odpadu na skládku, který je již nad limit činil pro rok 2023 částku 1 000 Kč/t a pro rok 2024 se jedná již o částku 1 250 Kč/t..

Jelikož se nám tyto limity nedaří plnit (v roce 2023 jsme limit nesplnili o 29 kg komunálního odpadu na osobu), musela obec přistoupit k zvýšení poplatku za provoz odpadového systému na rok 2024 a to se dotkne každého z nás.

Základním předpokladem pro naplnění cílů dle nové odpadové legislativy, je pro obec zajištění dostatečných kapacit pro odkládání využitelných odpadů, podpora třídění a předcházení vzniku odpadů, zvýšení informovanosti občanů a vzdělávání dětí.

Pro letošní rok je tedy hlavní cíl snížit množství komunálního odpadu ukládaného na skládku pod hodnotu 170 kg na občana. Bez důslednějšího třídění to ale nepůjde a zapojit se bude muset každý z nás.

Kateřina Šplíchalová, DiS.

7. Vydařený obecní ples

V sobotu 13. ledna se znovu po roce konal oblíbený obecní ples. Pořadatelem bylo již po čtrnácté zastupitelstvo městyse a úřad městyse, jejichž členové věnovali přípravě plesu několik týdnů usilovné práce. Našli pochopení také u sponzorů – od těch největších, jimiž byly firmy REPARE Trutnov, VODA CZ Service Hradec Králové, pan Marcel Vojtěch - elektrorevize či CDS Náchod až po desítky různých organizací, podnikatelů i jednotlivců z Machova i okolí. Ti všichni si za svoji vstřícnost zaslouží poděkování – bez nich by obecní ples neměl tak hladký průběh a bohatou tombolu. Do prodeje bylo dáno 2.200 losů po 5,- Kč, přičemž každý desátý los vyhrával některou z hodnotných cen. Však se také po losech doslova zaprášilo a za půl hodiny byly vyprodány. Téměř každý účastník si tak domů odnášel nejen dojmy z příjemně prožitého večera, ale i nějakou tu výhru.

Kapela Reflex z Hronova v čele s kapelníkem Petrem Lokvencem a vynikající zpěvačkou Eliškou opět prokázala svoji mimořádnou kvalitu a dokázala zaplnit parket od prvních tónů a držela dobrou úroveň zábavy až do konce plesu. Přispělo k tomu i její překvapení v podobě dudáckého vystoupení bubeníka Michala, jež bylo odměněno zaslouženým potleskem celého sálu.

Ke kvalitě plesu přispělo i hezké předtančení v podání Tanečního klubu Akcent z Dobrušky a výborný výkon moderátora plesu, kterým byl již podruhé člen zastupitelstva pan Jindřich Honzík.

Také o občerstvení účastníků plesu bylo náležitě postaráno. Na každém stole na sále čekaly na účastníky tácky různých druhů jednohubek, jež připravily tradičně rodiny zastupitelů. O velice kvalitní nabídku v restauraci se postaral pan Martin Exner se svojí cateringovou firmou – v nabídce byla teplá jídla ze zvěřiny, kuřecí steaky, tatarák či chleby se sádlem a pečeným vepřovým. Pokud měl někdo chuť na sladké, byl k dispozici i medovník se šlehačkou. Za barem pak návštěvníky plesu obsluhovali zastupitelé.

O celkově hezký ples se samozřejmě postarali hlavně sami účastníci. Všichni do jednoho nechali starosti doma a do sálu si přinesli dobrou náladu, o níž se navzájem dělili od prvních do posledních minut celé akce. Letošní machovský ples tak opět patřil k těm vydařenějším ve své historii a nic na tom nezměnil ani fakt, že letos dorazilo o dost méně účastníků než minulý rok – prodalo se pouze 121 vstupenek.

8. MAS Stolové hory – Komunitní sociální práce

Chci s vámi sdílet tři příběhy. Je začátek roku a tohle je dobrý začátek. Pracuji s kolegyní Terkou jako komunitní sociální pracovnice v MAS Stolové hory a právě proto máme štěstí potkávat se s inspirujícími životy. Během prvního novoročního týdne mě zasáhla tři setkání. Tři příběhy třech dam:

První dámě jsem dala jméno Energie Jakod'as. V jejím bytě mě přivítali dva psi společníci. I přesto, že jsme se viděly poprvé, naše setkání bylo velmi přirozené. A to především kvůli její neskutečné energii a opravdovosti. No, my jsme se vlastně neviděly. Paní je nevidomá. Zrak se jí vytratil během života. Ze dne na den se musela popasovat se sebou, s nemilosrdnou skutečností a s péčí o své dítě. Dokážete si to představit? Dnes vede tato dáma přehledný život. Založila organizaci pro pomoc lidem s postižením. Pořádá besedy, vypráví o svém životě, o překážkách a řešení, šíří osvětu nevidomých. Na spoustu uvědomění dojde až v její Kavárně potmě. U ní doma jsem si připadala jako doma. Já na gauči, u nohou pes, na stolku výborný jablečný koláč. Ona poletovala prostorem, švitořila a já propadala do gauče hlouběji a hlouběji. Hlavou mi letělo: "Proboha, co ta ženská všechno stihne?", když mi pověděla, že brzy ráno nakupuje starým babičkám v okolí. Na cestu mi napakovala koláč, že to sama nesní a pro syna že upeče stejně jiný, jablek že má dost. Vyšla jsem před dům a zhluboka se nadechla mrazivého, ale čerstvého vzduchu.

Druhý příběh nese jméno Laskavá Moudrost. Vešla jsem do pokoje, zahaleného příjemným přítímím a jemným nádechem cigaretového kouře. Bylo to až magické. Na posteli s červenou dekou seděla v červeném županu stará indiánka. V prošeďavých vlasech slabou červenou čelenku a zapletené dva copy. Seděla bosa, ruce v klíně. V té všudypřítomné krásné červené se vyjímal její opálená pleť, vrásčitá sotva úměrně k jejímu požehnanému věku. Nádherný obličej s výraznými rty a sklopeným bleděmodrým pohledem. Ty oči vůbec nepůsobily nevidomě, a přesto byly. Při pozdravení a podání ruky mě polilo teplo. Ruku mi stiskla měkkou, vlídnou a zároveň pevnou dlaní. Když mluvila, připomínala mi mou starou milovanou tetu, která mi v dětství o prázdninách v její sedniče na otomanu vyprávěla pohádky. Ze slov Laskavé Indiánky zněla pokora, obrovská síla a láska. Ve skutečnosti je ona sama oporou pro jiný příběh, který bydlí o patro níž pod ní a který má před sebou těžkou cestu vyrovnání. A právě ona, sama ve svém osudu, předává sílu dalšímu člověku ve světě nevidomých. Zavřela jsem dveře šamanského vigvamu a chtělo se mi letět.

Třetí příběh se jmenuje Horský Vodopád. Přijela na kole, v ranním mrazu podstoupila šest kilometrů. Na kole. Ne na elektrokole. V autobusu by v pohodě uplatnila slevu, ale je to sportačka tělem i duší. Životní šrámy překryté úsměvem na tváři. Mluvila o tom, že není dobrý si na stáří "hamižnit věci", lpět na majetku, vynucovat si pozornost rodiny péčí o nemovitosti, o které nemá nikdo zájem, být upoután ve svém starém světě, kde na vás vše padá... Mluvila o svobodě, o radosti, o okamžiku "tady a teď", o splnění přání, ... o všem tak nabíječím a životaschopném, že mi bylo líto, proč to hned teď neslyší víc lidí? Horský Vodopád zase odjela a zbyly tu po ní ve vzduchu otázky a také pevné přesvědčení, že život si tvoříme sami.

Je naše "sklenička" poloprázdná, nebo spíš poloplná? Mé sdělení mělo být především o naději a o tom, že to jde.

Iva Bořková

**Spolufinancováno
Evropskou unií**

STOLOVÉ HORY
MÍSTNÍ AKČNÍ SKUPINA

9. Okénko z naší školičky

Žáci 6. a 7. třídy se pod vedením paní učitelky Prokopové zúčastnili soutěže o výukové pomůcky od firmy Montík. Vytvořili velkoformátové obrázky s tématem postavy Montíka. Do konce ledna je můžete podpořit svým „lajkem“ na Facebookových stránkách firmy Montík. Odkaz najdete na skolamachov.cz

V prosinci se uskutečnila spousta zajímavých výletů. Školka vyrazila do Dětského světa Jupiter v Hronově.

Družina se hned první prosincové odpoledne vydala autobusem do Muzea papírových modelů v Polici nad Metují. Děti měly možnost ozdobit si vánoční koule barevnými posypkami a k tomu si ještě složily krabičku, ve které si krásnou vánoční dekoraci odnesly.

Žáci 1. a 2. třídy se vydali vlakem na velký výlet. Navštívili světelný park Světla vyprávějí na valech pardubického zámku. Nezapomenutelným zážitkem byla pro děti cesta vlakem a pohled na tisíce do tmy zářících světýlek a světelných soch.

Čtyři dny před Vánoci třetí, čtvrtá, pátá a osmá třída společně vyrazila do polského pohraničí navštívit barokní památky a vyzkoušet si něco málo ze způsobu života našich předků. Nejprve žáci vystoupili v opatství v Krzeszowie, které kandiduje na zapsání na seznam UNESCO. Zde navštívili dvě historické stavby. V první z nich si prohlíželi krásné fresky představující život tesaře Josefa. O pár

kroků dál už na nás čekal vstup do barokní perly, kterou je bazilika v Krzeszowie. Přepychovou barokní baziliku, která stála obrovské náklady a na kterou pracovaly tisíce poddaných, si prohlédli zvenku i zevnitř a zazpívali si v ní pár koled.

Po krátkém přejezdu se ocitli v Chełmsku Śląskim. Dvanáct apoštolů je řada domků, ve kterých se zpracovával len a ve kterých strávili zbytek výletu. Dozvěděli se o celém procesu zpracovávání lnu od setby až po tkaní látek. Vyzkoušeli si lámání lnu a práci na tkalcovském stavu. V jiném ze staletých domků ochutnali chlebové placky s medem a semínky připravené podle dobového receptu.

Sedmá třída vyrazila tradičně na vánoční výpravu do pardubického plaveckého bazénu, který nabízí řadu vyžití včetně dětmi oblíbeného tobogánu. Den ukončili třídní vánoční besídkou, výrobou triček a tak jako v roce předešlém - přespáním ve škole. Po dni plném cestování a zábavy byl výsledek zaručený - do půlnoci spali všichni.

14. 12. 2023 se v kostele sv. Václava konal vánoční koncert našich žáků pod vedením Pavla Kubečka, Petra Köppla a Anny Laslett. Děkujeme všem, kdo jste dorazili a pomohli společně vytvořit příjemnou předvánoční atmosféru.

Během prosince prošly také všechny ročníky školením od studentek zubního lékařství. V první části se žáci dozvěděli základní informace o dutině ústní, o zubech, o procesech, které v dutině ústní probíhají, důvodech proč je třeba čistit zuby a jak si správně vybrat kartáček. Prezentace byla pojata zábavnou a interaktivní formou, přizpůsobenou věku žáků. Odvážlivci si mohli pomocí indikátoru zubního plaku ověřit, jestli jim při dosavadním způsobu čištění zůstává na zubech více plaku, než by mělo. Následoval praktický nácvik, při kterém školitelky ukázaly individuálně každému žákovi, jak správně čistit zuby a dásně. Opravovaly přitom případné špatné návyky.

Modernizace vybavení školní jídelny

V souladu se Strategickým plánem rozvoje městyse připravujeme projekty „Renovace chladicího zařízení školní jídelny“ a „Zlepšení podmínek stravování a stolování“, který bude realizován v rámci dotace z 8. výzvy PRV, kterou vyhlásila MAS Stolové hory, z.s. 14. 12. 2023 v rámci Programu rozvoje venkova.

Konkrétně se jedná o vytvoření kultivovaného a esteticky podnětného prostředí pro výchovu v oblasti stolování a zajištění školního stravování žáků a pracovníků školy. Inovativní způsob ukládání židlí přinese zlepšení v oblasti úklidu a udržování hygienických nároků a bezpečné řešení. Mezi očekávané přínosy patří také snížení hlučnosti v době stravování.

10. Masopustní průvod v Machovské Lhotě

Lhotský zpívánky a Hostinec u Lidmanů
pořádají

v úterý dne 13. února 2024

!!jedinej mezinárodní !!

„Vostatkovéj maškarní průvod“

**krz celou Lhotu, až do Nouzina,
s nevobyčejným překvapením u hranic,
no a přenáramnou veselici na sále
u Lidmanů,**

s hudbou kapelníka pana E. Maryšky

za laskavého přispění a pochopení

Úřadu městyse Machov a mnoha přehodnejch jednotliučů.

**Po celý cestě bude vyhrávat tradičně
dechouka**

„Broumovanka“

Začátek bude u mostku na Řejšnej v 15.30

Z vozu se budou prodávat prachtúze dobrý jitrnice řezníka pana
Hampla z Trutnova, po kerejch se voblizuje i sám Krakonoš.

K máni budou i předobrá, pořánně cukrovaný koblihy.

Stafáž, salvy a slaunostní pochody – Polická garda ostrostřelecká

**Veškerý vobecenstvo z širokýho okolí na tu slávu
do Lhoty dovolujeme si s úctou pozvat.**

**Špalír, aby pořánněj kolem cesty zmáklo,
na průvod mávalo a kořaukou nepančovanou v dobrý
náladě porád pryč udržovalo.**

Soukromý a uzavřený zábavy v hosodě se može účastnit každej, kdo se jen
malinko vochomejtne kolem průvodu.

11. Prodejní doba nákupního střediska v Machově čp. 13

Pondělí – pátek 7:00 – 18:00 hod.

Sobota 7:00 – 17:00 hod.

Neděle 8:00 – 15:00 hod.

12. Hasičský bál SDH Machovská Lhota

SBOR DOBROVOLNÝCH HASIČŮ MACHOVSKÁ LHOTA

Vás srdečně zve na

**Hasičský
BÁL**

v sobotu dne 10. února 2024 ve 20:00 hodin
v restauraci u Lidmanů
K tanci a poslechu hraje skupina ELKA
pod vedením p. Leoše Kubečka

•Společenský úbor •Mládeži do 16 let nepřístupno •Tombola •Vstupné 110kč
•Předprodej místenek 5.-9.2.2024 na Úřadu městyse Machov

13. Hasičský ples SDH Nížká Srbská

SBOR DOBROVOLNÝCH HASIČŮ NÍŽKÁ SRBSKÁ

pořádá
na sále restaurace „Obecní dům“ v

Machově
dne **24. února 2024**
hasičský PLES

Začátek ve 20 hodin * Společenský úbor * Vstupné 150,- Kč
Odvoz všemi směry zajištěn
Hraje skupina Návštěvníci
Předprodej místenek proběhne v době 19. - 23. 2. 2024 v prodejně potravin v Machově.

Příští číslo vyjde v 9. týdnu 2024. Uzávěrka příspěvků ke dni 20.2.2024
